

zék utját elvágja a korona elől. (Élénk helyeslés.)

A Ház a választ tudomásul veszi. Az ülés nyolc órakor ért véget.

## Balkán Kereskedelmi Akadémia Szegeden.

— Donavell János elaborátuma. —

(Saját tudósítónktól.) A szegedi iskolák igazgatósági tanácsának május 4-én megtartott ülésén Donavell János, a városi felsőkereskedelmi iskola helyettes-igazgatója a Szegeden létesítendő Balkán-Akadémia felállításának szükségességét a következő elaborátumban fejtette ki:

— A haladás fokmérője: az idők megértése és a kor szelleméhez való alkalmazkodás. Ez a megalkuvást nem ismerő axióma a kiinduló pontja annak a gondolatmenetnek, amellyel egy Balkán Kereskedelmi Akadémia felállításának szükségességére konkludál.

Ha a világgazdaságot érintő átalakulások történetét vizsgáljuk, megtaláljuk e tétel igazságának a bizonyítékait. Valahányszor patakokban folyt az embervér, a politikai alakulatoknál sokkal jellegzetesebb gazdasági átalakulások jelezték a vihar tisztító hatásából fakadó új életet. És ha vizsgálódásainkat kiterjesztjük amaz okozati összefüggések kimutatására, amelyek régi társadalmaknak az új keretek közt való hanyatlására, illetve fellendülésére vezettek, tapasztalni fogjuk, hogy azok a társadalmak és államok virultak és fejlődtek, amelyek a térképfarmáló események idejében felismerték már a jövő gazdagsági változások irányait és ezek szerint rendezkedtek be.

Róma katonailag meghódította ugyan Görögországot, de rabja lett a meghódított. A görögök ugyanis ügyesen illeszkedtek bele a rómaiak terjeszkedési politikájába és az akkori fogalmak szerint vett világkereskedelmet magukhoz ragadták és ezzel

olyan egyetemes gazdagságra tettek szert, aminőt állami függetlenségük idejében sohasem értek el.

Ekkor erősödött meg annyira a görög kereskedelem, hogy a római birodalom bukása után hazánkban is voltak görög kereskedők és a török hatalom idejében is az ő kezükben volt a később levanteinek nevezett kereskedelem, színtere, amelynek birtokában maradtak mind a mai napig. A Földközi-tenger keleti medencéjének a partjain, az angol, francia, olasz és német törekvések közepette még ma is a görög cégek azok, amelyekkel Egyiptomban, Palesztinában, Kisázsiaiban, Törökország európai részében, Macedóniában, sőt Bulgáriában is találkozunk.

Ismétlem: a jellemző vonás ebben az, hogy még a politikailag elnyomott nép is megvetheti anyagi függetlenségének az alapját, ha a véres történelmi színjátékok között a számára kínálkozó kedvező gazdasági politika fonálát meg tudja látni és a kor szelleméhez való alkalmazkodásával meg tudja találni gazdasági munkája számára a célra vezető eszközöket.

Nem szorul bizonyításra, hogy a most folyó küzdelem gazdasági kulturánkat és tevékenységünket kiragadja eddigi viszonylataiból és új relációk megállapítására kényszeríti. Rajtunk áll, hogy az idők megértésével jól helyezkedjünk el abban a versenyben, amely a Balkán és az ázsiai török részek kiaknázása érdekében már is megindult.

És ha azt kérdezzük, mik azok az eszközök, amelyekkel legalább a minket megillető részt meg is szerezzük magunknak a balkáni területekből, feleletért megint a történelem tanulságaihoz fordulhatunk. Nem kell a görög példa összes analog eseteit felemlítenem, ezeket mindenki ismeri, de nyomtatékkal kívánok rámutatni arra, hogy a legfontosabb eszköz a kultúra és ennek leg-hívatottabb terjesztő szerve: az iskola.

A görögök magasabb műveltségükkel szerezték meg a rómaiak fölött való anyagi uralmukat. Quesnay, a fiziokratizmus megalapítója és Turgot, a fiziokratizmus gyakorlati képviselője mezőgazdasági szakiskolákat állítottak fel. Colbert, a merkantilizmus kifejlesztése céljából Törökország és Oroszország kivételével Európa minden államából hozott be iparosokat Franciaországba, akik a különböző iparágakban kiválók voltak és tanfolyamokon tanították a népet. Smith Ádám tanításai a munkára szoktató iskolarendszer segítségével váltak nemzeti kincsé és csakis így érthető meg, hogy Anglia élesen látó közgazdasági államférfiai megértő közszellemmel átítatott munkásai segítségével el tudták hódítani a világkereskedelmet a szorgalmas, de iskolailag nem képzett hollandoktól. Az U. S. A. nagy szabadsága és közműveltsége, hatalmas könyvtárai és szabad versenyyi iskolái és egyetemei után néhány évtized alatt nemcsak biztosította a vérrel szerzett állami függetlenséget, hanem a világforgalom nélkülözhetetlen és vezető tényezőjévé fejlődött. A németek technikai, kémiai, mezőgazdasági, ipari és kereskedelmi iskoláinak sikerei mindnyájunkból kiváltották az elismerést és bámulatot; a Schulmeisterek érdemeinek elismerése a legilletékesebb helyről indult körutra és nálunk ugyszólván közhellyé vált, anélkül azonban, hogy kellő megértésre és méltánylásra talált volna.

Nyilvánvaló tehát, hogy nemzeti gazdaságunk alapjainak csirái az iskolákban keresendők, különösen pedig a szakiskolákban. Ezen a téren épen ma a legsürgősebb munkálatokat kell elvégeznünk. Ha nem tudunk az előbb vagy utóbb várható béke napjaira elméletileg és iskolai studiumokkal gyakorlatilag jól képzett generációkat adni az életnek, elvesztettük önálló gazdasági berendezkedésünk, ma különösen problematikussá váló, lehetőségeit.

A szakirányú nevelés természetesen annyi irányu, ahány ágazata van a közgazdasági tevékenységnek. Annak az illusztrálására, mikép külföldön a szakoktatás milyen rendkívüli méreteket öltött, tisztán demonstratív célból, megemlítem, hogy pl. Olaszországban „csomagoló iskolák” is vannak. Ha ezen a téren a legkompetensebb helyen, Németországban széjjelnézünk, azt tapasztaljuk, hogy a különböző szakiskoláknál a legnagyobb feplettséget a kereskedelmi főiskolák érték el. És ez könnyen érthető. A kereskedelem ugyanis a közgazdaságnak az a szerve, amely nélkül sem az őstermelés, mezőgazdaság és gyáripár nem tud modern méreteket ölteni. A nemzet szempontjából nem elég az, ha a mezőgazdaság és az ipar kiváló termékeket produkál, hanem magával a termeléssel egyenlő rangú, elsőrendű érdek, hogy a kereskedelem fokozza e produktumok értékét. Közhelyek ezek a megállapítások is, de a gondolatmenet logikai sorrendje hozza magával, hogy rájuk mutassunk, amikor arról van szó, miképen illeszkedjünk bele a reánk köszöntő új gazdasági viszonyok közé, amikor arról van szó, hogy milyen eszközöket és ezeket milyen sorrendben vegyük igénybe.

Hogy közéletünk vezérei helyes érzékel ismerték fel a kereskedelmi iskolák jelentőségét, igazolja ezeknek az iskoláknak a fejlődése. Annak a felismerése, hogy elméletileg képzett és szakismeretekkel bíró egyénekre is van szüksége az országnak, vezetett a 4 kereskedelmi főiskolánk felállítására.

Ezek közül a budapesti és kolozsvári Kereskedelmi Akadémia szervezete meg egyező. Céljuk: „oly ifjakat, kik felső kereskedelmi iskolai vagy középiskolai érettségi vizsgálatot tettek, a kereskedői hivatásra alaposabban kiképezni, ezeknek módot és alkalmat nyújtani, hogy ismereteiket az összes keresk. tudományokra kiterjedő előadások hallgatása által kiegészítsék, a közgazdaság egész körében mélyebbre ható kiképzést s a kereskedelem jelentőségének megfelelő szakbeli műveltséget szerezzenek.” (Folytatása következik.)

## A németek ellentámadása nyugaton.

Berlin, július 5. A Berliner Tageblattnak jelentik a nyugati főhadiszállásról: Az ellenség már megérezhette a németek ellentámadását és a Sommetől északra vivott harcok a tervszerű gyors előretörés kilátásait lényegesen megzavarták.

## A háború döntő fázisa.

Lugano, július 5. A Secolo londoni tudósítója ezeket jelenti a nagy angol offenzíva hatnapos és száz kilométer szélességre kiterjedő tűzvérségi előkészítéséről:

— Az újságírók, akiknek módjukban volt, hogy ezt a grandiózus színjátékot végignézzék, az angol ágyutűz hatását egyenesen megsemmisítőnek mondják. A németeknek olyan gránátzivatarban kellett megállniuk, amely erdőket dönthetett volna le, falvakat söpörhetett volna el és egész vidékeket szánthatott volna föl. Szakaszonként szisztematikusan temették be a németek lövészárkainak első vonalát. Az angolok fojtó gázokat is sűrűn használtak. Hogy mi következik a tűzvérségi előkészítés után, azt még nem lehet tudni, de a négyesszövetségnek minden oka megvan arra, hogy ezt a rendszeres akciót a legjobb reményekkel kísérelje.

## Előleges jelentés!

**Rózsa S. Lajos**  
**Serák Márta**

a magy. kir. Operaház kiváló művészei és

**Kurucz János**

zongora művész.

**Egyetlen hangversenyük**

**a Korzó Mozi nyári helyiségében.**

**Július 10-én hétfőn este**  
**9 órakor.**

**Jegyek előre válthatók a**  
**pénztárnál.**

Helyárak: Páholy vagy zsölye 3 kor.  
I. hely 2-40 korona, II. hely 160 korona,  
III. hely 1 kor.